

Дата: 09.12.2022

Урок № 11

Тема: Гротескні образи в повісті Е. Т. А. Гофмана Крихітка Цахес, на прізвисько Циннобер. Викривальний зміст твору. Символіка - ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗНЬОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ ХІХ СТОЛІТТЯ

Мета — формувати компетентності: *предметні* (уміння визначати у творі елементи іронії та гротеску; навички аналізу художнього твору; кращі риси особистості; естетичний смак); *ключові* (уміння вчитися: пізнавальну активність, критичне мислення; комунікативну: навички спілкування в колективі й толерантне ставлення до думок і почуттів оточуючих; інформаційну: уміння визначати роль деталі в тексті; навички роботи з книгою; загальнокультурну: читацькі інтереси; світогляд).

Матеріали до уроку:

Дати відповіді на поставлені запитання:

- Сам автор за жанром схарактеризував свій твір як казку. Які ознаки казки ви помітили у творі?
- Чи показана у творі реальність?
- Назвіть реальних і фантастичних персонажів.
- Чому Цахеса можна вважати і реальним, і фантастичним героєм?

· Як ви вважаєте, «Крихітка Цахес...» — твір серйозний чи ні

Теми та проблеми, порушені в казці Е. Т. А. Гофмана «Крихітка Цахес...»

· *Словникова робота (запис до зошитів)*

· Що таке алегорія? Як її використовує Гофман? (*Алегорія — інакомовлення, у якому конкретний образ є формою розкриття абстрактного уявлення, судження, поняття.*)

- Що таке сатира? чим вона відрізняється від гумору? (*Сатира — різновид смішного, комічного; особливий спосіб художнього відображення дійсності, який полягає в осудливому осміянні негативного — суспільних явищ, людських вад тощо.*)
- У чому полягає сатирична спрямованість повісті-казки? (*Сатирична спрямованість твору полягає передусім у змалюванні звичаїв, що панують у князівстві, зображенні порядків у політиці та системі освіти, чинованування та самозасліпленості філістерів тощо.*)
- Що таке гротеск? знайдіть елементи гротеску на сторінках твору. (*Гротеск — вид художньої образності, для якого характерними є фантастична основа, тяжіння до особливих, незвичайних, ексцентричних, спотворених форм, поєднання в одному предметі або явищі несумісних, контрастних якостей (комічного з трагічним, реального з фантастичним тощо), що веде до абсурду; заперечення усталених художніх і літературних форм.*)
- Що таке іронія? Чи присутня іронія в повісті-казці Гофмана? (*Іронія — негативне оцінювання предмета чи явища за допомогою його висміювання.*)

— Казка-новела Гофмана містить філософське бачення автором сенсу життя людини. Для письменника-романтика духовність невіддільна від людської сутності. Казкова історія злету й падіння Циннобера — це застереження тим, хто прагне лише службового підвищення й матеріального добробуту. Головне в людині — її духовний світ, природні здібності, які обов'язково приведуть людину до щастя.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Написати есе «Чи актуальна повість-казка «Крихітка Цахес, на прізвисько Циннобер» сьогодні?».

ДОДАТОК ДО УРОКУ

Цікаві факти про Е. Т. А. Гофмана

Існує цікаве припущення, що одним із прототипів потворного малюка Цахеса був сам французький імператор Наполеон. Відомо, що Гофман сприймав наполеона мало не як особистого ворога і мав для цього всі підстави: після захоплення французами Варшави Гофман втратив роботу; родину митця, яка тікала від війни, спіткали нові нещастя (поховали доньку, дружина занедужала через тяжку травму).

Унаслідок поневірянь захворів і сам письменник. У Берліні, заробляючи на хліб, Гофман, зокрема, продавав карикатури із зображенням Наполеона. Одного разу митець потрапив зі своєю театральною трупкою безпосередньо у вир боїв поблизу Дрездена і навіть бачив здаля самого Наполеона. Пізніше Вальтер Скотт дорікатиме Гофманові, що той, спостерігаючи такі важливі історичні події, писав не про них, а вигадував «якісь казочки». Можливо, саме тоді, поблизу Дрездена, Гофман і побачив у постаті Наполеона щось таке, що потім утілив у образі свого Цахеса. Не дивно, що в потворі Цахесі багато німецьких співвітчизників письменника побачили Наполеона — маленького на зріст, пихатого й зовні нічим не примітного вискочня-капрала, який стрімко злетів кар'єрними сходами до імператора Франції.

**Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
y.levchuk2976@gmail.com**

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку